

دوره هفتم - سال اول
شماره ترتیب چاپ: ۱۰۵
شماره چاپ سابقه: —
تاریخ چاپ: ۱۳۸۳/۴/۱۴
شماره دفتر ثبت: ۹۵

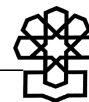
اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه مالیات بر ارزش افزوده»

گزارش (۲)
(ویرایش اول)

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱
مقدمه	۲
۱. اعضای کمیته کاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	۲
۲. لایحه مالیات بر ارزش افزوده (پیشنهاد کمیته کاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)	۳
۳. جدول مقایسه تطبیقی متن لایحه دولت و متن پیشنهادی کمیته کاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	۱۵

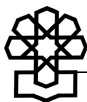
اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه مالیات بر ارزش افزوده»
گزارش (۲)
(ویرایش اول)

پیشگفتار

برای اولین بار در سال ۱۳۶۶، لایحه مالیات بر ارزش افزوده، توسط دولت تهیه و به مجلس ارائه شد. این لایحه در شور اول تصویب و در شور دوم هم ۶ ماده آن تصویب شد اما در نهایت با توجه به شرایط آن زمان به دولت برگردانده شد. سپس در سال ۱۳۷۰ دپارتمان امور مالی صندوق بین‌المللی پول، اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده را به‌عنوان یکی از عوامل اصلی افزایش کارایی نظام مالیاتی به ایران پیشنهاد کرد به این ترتیب و با عنایت به سیاست‌ها و اهداف قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در زمینه اصلاح نظام مالیاتی و نیز در پی اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم که با هدف کاهش بار مالیاتی برپایه درآمد و از طریق تبدیل نرخ‌های مالیاتی و افزایش معافیت‌های پایه‌ای منابع مالیاتی، لایحه مالیات بر ارزش افزوده در مهر ماه ۱۳۸۱ مجدداً به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردید.

لایحه مزبور در کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات اقتصادی و نیز مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار گرفت. به این منظور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با دعوت از صاحب‌نظران و نیز کارشناسان دستگاه مالیاتی کشور از تاریخ ۱۳۸۴/۶/۲۱ لغایت ۱۳۸۵/۲/۱۳، جلسات کارشناسی تشکیل داده که نتایج آن اصلاح متن لایحه پیشنهادی دولت است.

در این گزارش به متن اصلاحی مصوب مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و متن لایحه تقدیمی دولت، اشاره شده و با هم مقایسه شده‌اند.

مقدمه

یکی از اجزای مهم اصلاح مالیاتی، معرفی مالیات‌های جدید نظیر مالیات بر درآمد اشخاص، مالیات بر سود شرکت‌ها و مالیات‌های وسیع مصرف است. در این میان یکی از مهم‌ترین ابزارهای مالیات عمومی که به‌تازگی مطرح شده مالیات بر ارزش افزوده است.

نارسایی‌های نظام مالیاتی کشور را می‌توان در سه گروه مشکلات اجرائی، مشکلات قوانین مالیاتی و مشکلات فرهنگی طبقه‌بندی کرد. برای رفع مشکلات تشخیص و اخذ مالیات در بسیاری از کشورها، اخذ مالیات به روش، مالیات بر ارزش افزوده معرفی شده است.

از آنجا که این مالیات بر مبنای ارزش افزوده کالاها و خدمات محاسبه و اخذ می‌شود، پایه مالیاتی گسترده‌ای دارد و امکان تشخیص و وصول بخش بیشتری از ظرفیت‌های بالقوه مالیاتی کشور را مهیا می‌کند و به همین دلیل در چند سال گذشته در ایران، بحث مالیات بر ارزش افزوده مورد توجه قرار گرفته و طی لایحه‌ای که به‌وسیله دولت تهیه شده در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار دارد.

۱. اعضای کمیته کاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

۱. نادر آریا (نماینده دفتر طرح مالیات بر ارزش افزوده)،
۲. غلامرضا افشاری (معاون دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۳. محمدقاسم پناهی (معاون فنی و حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور)،
۴. محمدتقی نژاد عمران (مشاور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۵. محمدحسین حسینی صدرآبادی (مشاور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۶. محمدعلی حقی (مشاور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۷. غلامرضا حیدری کردزنگنه (رئیس سابق سازمان امور مالیاتی کشور)،
۸. اسدالله جلال‌آبادی (کارشناس دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۹. غلامحسین دوانی (مشاور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۱۰. علی‌اکبر سمیعی (مشاور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۱۱. شاهین شایان‌آرانی (مشاور دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۱۲. پرویز شهریاریراد (نماینده دفتر طرح مالیات بر ارزش افزوده)،

۱۳. فاطمه عزیزخانی (کارشناس دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)،
۱۴. فرهاد مشتاق صحت (نماینده دفتر طرح مالیات بر ارزش افزوده).

۲. لایحه مالیات بر ارزش افزوده (پیشنهاد کمیته کاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی)

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده (۱)

عرضه کالا و ارائه خدمت در ایران و همچنین واردات و صادرات آن‌ها مشمول مالیات موضوع این قانون می‌باشد.

ماده (۲)

منظور از مالیات در این قانون، مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.

ماده (۳)

منظور از ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالا و خدمت عرضه شده با ارزش کالا و خدمت تحصیل شده در یک دوره معین می‌باشد.

ماده (۴)

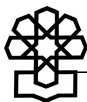
منظور از عرضه کالا در این قانون انتقال عین کالا از طریق هر نوع عقد یا معامله است.
تبصره - کالاهای موضوع این قانون که توسط مؤدی خریداری، تحصیل یا تولید می‌شود در صورتی که برای استفاده در فعالیت‌های اقتصادی به‌عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد یا برای مصارف شخصی مورد استفاده قرار گیرد، عرضه کالا به خود محسوب و مشمول مالیات خواهد شد.

ماده (۵)

منظور از ارائه خدمت در این قانون، انجام خدمت برای غیر است.

ماده (۶)

منظور از واردات در این قانون، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌باشد.

ماده (۷)

منظور از صادرات در این قانون، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور می‌باشد.

ماده (۸)

اشخاصی که به عرضه کالا یا ارائه خدمت و واردات و صادرات آن‌ها مبادرت می‌نمایند به‌عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده (۹)

معاوضه کالا با کالا، خدمت با خدمت و کالا با خدمت موضوع این قانون، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین تلقی و به‌طور جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.

ماده (۱۰)

هر سال شمسی به شش دوره مالیاتی دو ماهه که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به پایان اردیبهشت، تیر، شهریور، آبان، دی و اسفند ماه هر سال خاتمه می‌یابد، تقسیم می‌شود. در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی دو ماهه باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط یک دوره مالیاتی تلقی می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت هر دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان که مقتضی بداند، تغییر دهد.

ماده (۱۱)

تاریخ تعلق مالیات به شرح زیر است:

الف) در مورد عرضه کالا

۱. تاریخ صورتحساب یا تاریخ تحویل کالا، هر کدام که مقدم باشد.
  ۲. در موارد مذکور در تبصره ماده (۴) این قانون، تاریخ ثبت دارایی در دفاتر یا تاریخ استفاده، هر کدام که مقدم باشد.
- ب) در مورد خدمت تاریخ صورتحساب یا تاریخ ارائه خدمت، هر کدام که مقدم باشد.
- تبصره «۱»** - در مورد واردات کالا، تاریخ ترخیص از گمرک و در مورد واردات خدمت تاریخ پرداخت مابه‌ازا.
- تبصره «۲»** - در صورت استفاده از ماشین صندوق، تاریخ تعلق مالیات تاریخ ثبت معامله در ماشین می‌باشد.

فصل دوم - معافیت‌ها

ماده (۱۲)

عرضه کالاها و خدمات زیر و همچنین واردات آن‌ها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:

۱. محصولات کشاورزی فرآوری نشده.
۲. دام و طیور زنده، آبزیان، زنبور عسل و نوغان.
۳. انواع کود، سم و بذر.
۴. انواع آرد و نان، گوشت، قند و شکر، برنج، چای، مواد لبنی، روغن خوراکی و دانه‌های روغنی، شیرخشک مخصوص تغذیه کودکان.
۵. مطبوعات و کتاب و انواع دفاتر تحریر و کاغذ چاپ و تحریر.
۶. کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با تأیید دستگاه گیرنده هدایا.
۷. کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود، مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود.
۸. اموال غیر منقول.
۹. انواع دارو، لوازم پزشکی، خدمات بهداشتی، درمانی (انسانی، حیوانی، گیاهی) و نیز خدمات توان‌بخشی و حمایتی، طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رفاه و تأمین اجتماعی، جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی، ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
۱۰. خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیات‌های مستقیم.
۱۱. خدمات بانکی بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز و صندوق تعاون و همچنین خدمات بیمه‌ای مؤسسات بیمه.
۱۲. خدمات حمل و نقل مسافری و باری.
۱۳. خدمات پژوهشی و آموزشی که طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
۱۴. خوراک دام و طیور.

تبصره - ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید، مشمول مالیات موضوع این قانون نبوده و مالیات‌های پرداختی قبلی بابت آن‌ها در اجرای این قانون با ارائه مدارک مثبت مسترد می‌گردد. آیین‌نامه ارقام موضوع این تبصره با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده (۱۳)

صادرات کالا و خدمت به خارج از کشور مشمول مالیات موضوع این قانون نبوده و مالیات‌های پرداختی با ارائه اسناد و مدارک مثبت مسترد می‌شود. همچنین مالیات‌های پرداختی بابت کالاهای همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی که از تاریخ مذکور در صورت‌حساب تا تاریخ خروج از کشور بیش از دو ماه نگذشته باشد از محل وصولی‌های جاری هنگام خروج از کشور در مقابل ارائه اسناد و مدارک مثبت مشمول استرداد خواهد بود.

تبصره - ضوابط اجرائی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

فصل سوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات

ماده (۱۴)

مأخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورت‌حساب خواهد بود. در مواردی که صورت‌حساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبت احراز شود که ارزش مندرج در آن‌ها واقعی نیست مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می‌باشد.

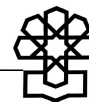
تبصره - موارد زیر جزء مأخذ محاسبه مالیات نمی‌باشد:

الف) تخفیف‌های اعطایی،

ب) مالیات موضوع این قانون که قبلاً توسط مؤدی مربوطه پرداخت شده است.

ماده (۱۵)

مأخذ محاسبه مالیات کالای وارداتی عبارت است از ارزش گمرکی کالا به علاوه سایر وجوهی که طبق قوانین و مقررات موضوعه به آن تعلق می‌گیرد و در پروانه ورودی کالا درج می‌گردد.

ماده (۱۶)

نرخ مالیات بر ارزش افزوده، ۷ درصد می‌باشد.

ماده (۱۷)

مالیات‌هایی که مؤدیان در موقع خرید یا دریافت کالا یا خدمت برای فعالیت‌های اقتصادی خود به استناد این قانون و به موجب صورتحساب‌های صادره یا سایر اسناد و مدارک مثبت پرداخت نموده‌اند از مالیات‌های وصول شده توسط آن‌ها کسر می‌گردد.

تبصره «۱» - در صورتی که مؤدی مشمول حکم این ماده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشد، اضافه مالیات پرداخت شده به حساب مالیات دوره یا دوره‌های بعدی منظور یا در صورت تقاضای مؤدی اضافه مالیات پرداخت شده ظرف دوره مالیاتی بعد، از محل وصولی‌های جاری، مسترد خواهد شد.

تبصره «۲» - سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات اضافی پرداختی را ظرف دو ماه از تاریخ درخواست مؤدی مسترد نماید، در غیر این صورت مشمول پرداخت خسارتی معادل ۲ درصد در ماه (روزشمار) نسبت به مبلغ مورد استرداد خواهد بود.

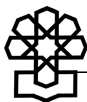
تبصره «۳» - در صورتی که مؤدی به عرضه کالا یا خدمت معاف از مالیات اشتغال داشته باشد و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشد، مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالا یا خدمت مزبور (به استثنای موارد مندرج در ماده (۱۳) این قانون) قابل استرداد نخواهد بود.

تبصره «۴» - در صورتی که مؤدی به عرضه توأم کالاها یا ارائه خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات اشتغال داشته باشد، صرفاً مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مشمول مالیات، در حساب مالیاتی مؤدی منظور خواهد شد.

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان**ماده (۱۸)**

مؤدیان موضوع ماده (۸) این قانون مکلفند به ترتیبی که در آیین‌نامه پیشنهادی سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، ثبت‌نام نمایند. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است نسبت به شناسایی و ثبت‌نام مؤدیان ثبت‌نام نشده برابر آیین‌نامه مذکور اقدام به عمل آورد.

تبصره - به منظور حسن اجرای این ماده کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی،

نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی و تعاونی و سایر سازمان‌هایی که اطلاعات مؤثر در شناسایی مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده را در اختیار دارند موظفند اطلاعات درخواستی سازمان امور مالیاتی کشور در این زمینه را براساس ترتیبات مقرر در مواد (۲۳۰) و (۲۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های مربوط به این سازمان ارائه نمایند. این اطلاعات کاملاً محرمانه بوده و سازمان امور مالیاتی کشور حق افشای آن را بجز در امر شناسایی و اخذ مالیات نخواهد داشت. استتکاف از انجام وظایف مقرر در این تبصره مشمول مجازات‌های مقرر در مواد فوق‌الذکر و تبصره‌های مربوط خواهد بود.

ماده (۱۹)

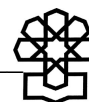
مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند در قبال عرضه کالا یا ارائه خدمت، فاکتور یا صورتحساب اعم از دستی یا رایانه‌ای و یا قبض صندوق ماشین‌های مکانیزه را که نمونه آن‌ها ضمن رعایت قانون نظام امور صنفی کشور به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود صادر و مالیات متعلق را با درج در اوراق مذکور از طرف دیگر معامله وصول نمایند.

تبصره «۱» - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که مؤدی (واردکننده کالا) مالیات موضوع این قانون مربوط به واردات کالا مندرج در پروانه گمرکی و یا فرم‌های مربوط را قبل از ترخیص کالا به حساب تعیین شده واریز نماید. همچنین گمرک مکلف است اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مقررات این قانون را برای هر ماه حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به سازمان امور مالیاتی ارائه و دسترسی همزمان سازمان مذکور را به پایگاه‌های اطلاعاتی ذی‌ربط فراهم آورد.

تبصره «۲» - پرداخت مالیات خدمت ارائه شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران که در ایران دارای شعبه یا نمایندگی یا کارگزار یا عامل نیستند به عهده دریافت‌کننده خدمت می‌باشد. دریافت‌کنندگان خدمت مکلفند مالیات متعلق را طبق مقررات ماده (۲۰) این قانون پرداخت نمایند.

ماده (۲۰)

مؤدی مالیاتی مکلف است اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه‌ای که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌شود، حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضای هر دوره، به ترتیب مقرر تسلیم و مالیات متعلق به دوره را پس از کسر مالیات‌های پرداختی که طبق مقررات ماده (۱۷) این قانون قابل کسر می‌باشد در مهلت مقرر به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز نماید.

تبصره «۱» - چنانچه مدت فعالیت شغلی مؤدی کمتر از مدت یک دوره مالیاتی باشد، تکلیف مقرر در این ماده نسبت به مدت یاد شده نیز جاری می‌باشد.

تبصره «۲» - تسلیم اظهارنامه واحد و یا متعدد در مورد مؤدیانی که دارای بیش از یک محل فعالیت بوده و یا نوع فعالیت آن‌ها ایجاد دفتر، شعبه، فروشگاه و سایر موارد را در یک یا چند محل دیگر اقتضا نماید، مطابق دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

تبصره «۳» - در مورد مشمولین این قانون که دارای محل ثابت برای شغل نمی‌باشند، محل سکونت آنان از لحاظ تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات، محل شغل تلقی می‌شود.

ماده (۲۱)

اشخاص و واحدهای اقتصادی که به عرضه کالا یا ارائه خدمت مشمول مالیات موضوع این قانون اشتغال دارند لکن با توجه به حجم و نوع فعالیت از شمول وظایف و تکالیف مقرر در این قانون مستثنا می‌شوند، بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین و اعلام خواهند شد.

ماده (۲۲)

مؤدیان مالیاتی در صورت انجام ندادن تکالیف مقرر در این قانون و یا در صورت تخلف از مقررات این قانون، علاوه بر پرداخت مالیات متعلقه و جریمه تأخیر موضوع ماده (۲۳) این قانون، مشمول جریمه‌ای به شرح ذیل خواهند بود:

الف) عدم تسلیم اظهارنامه معادل ۴۰ درصد مالیات متعلق،

ب) عدم صدور صورتحساب معادل یک برابر مالیات متعلق،

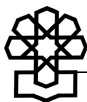
ج) عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر مابه‌التفاوت مالیات متعلق،

د) عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک معادل ۲۰ درصد مالیات متعلق،

ه) سایر موارد معادل ۲۰ درصد مالیات متعلق.

ماده (۲۳)

تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون در مواعید مقرر موجب تعلق جریمه‌ای معادل دو درصد در ماه (روزشمار) نسبت به مالیات پرداخت نشده در سررسید مقرر خواهد بود.

ماده (۲۴)

سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تشکیلات مورد نیاز برای اجرای آن را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پیشنهاد نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت پیشنهاد، تشکیلات مذکور را بررسی و تصویب و به سازمان امور مالیاتی کشور ابلاغ نماید. حکم این ماده مانع از اعمال تغییرات ضروری بعدی طبق مقررات مربوطه نخواهد بود.

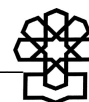
تبصره - به سازمان امور مالیاتی کشور اختیار داده می‌شود نیروی انسانی مورد نیاز برای اجرای این قانون را که با استفاده از نیروهای موجود قابل تأمین نمی‌باشد از خارج از سازمان امور مالیاتی کشور از طریق برگزاری آزمون انتخاب و استخدام نماید.

فصل پنجم - سازمان مالیات بر ارزش افزوده و اختیارات آن**ماده (۲۵)**

عناوین شغلی و شرایط احراز مشاغل و حدود وظایف و اختیارات مأموران اجرای قانون براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

ماده (۲۶)

به منظور رسیدگی به اظهارنامه یا تعیین میزان معاملات مؤدیان و محاسبه مالیات متعلق، مأموران ذی‌ربط سازمان امور مالیاتی کشور مجازند به مؤدیان مراجعه و دفاتر و اسناد و مدارک مربوط را مورد رسیدگی قرار دهند. مؤدیان موضوع این ماده مکلف به ارائه دفاتر و اسناد و صورتحساب خرید و سایر مدارک مربوط مورد درخواست مأموران مذکور می‌باشند. در صورت عدم تسلیم اظهارنامه، عدم ارائه دفاتر و مدارک حسب مورد یا قابل قبول نبودن اسناد و مدارک مربوط، سازمان امور مالیاتی کشور مالیات متعلق را براساس دستورالعملی که تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، به صورت علی‌الرأس تعیین، مطالبه و وصول خواهد نمود. گزارش تشخیص علی‌الرأس باید براساس تحقیقات کافی و جمع‌آوری اطلاعات صحیح و قرائن و شواهد و دلایل قابل استناد تنظیم، نوع، مقدار و بهای کالاها و خدمات واکذار شده که مالیات آن پرداخت نشده است به طور کامل در آن درج و به تأیید دو مقام بالاتر و نیز مأمور تهیه کننده گزارش برسد.

ماده (۲۷)

در مواردی که اوراق مطالبه مالیات یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی به مؤدی ابلاغ می‌شود، در صورتی که معترض باشد می‌تواند ظرف سی روز پس از ابلاغ اوراق یاد شده اعتراض کتبی خود را به واحد مالیاتی مربوطه برای رفع اختلاف تسلیم نماید و در صورت رفع اختلاف پرونده مختومه می‌گردد. چنانچه مؤدی در مهلت مذکور کتباً اعتراض ننماید، مبالغ مندرج در اوراق مطالبه مالیات و یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی به استثنای مواردی که اوراق موضوع این ماده ابلاغ قانونی شده باشد حسب مورد قطعی محسوب می‌گردد.

ماده (۲۸)

در صورتی که مؤدی ظرف مهلت مقرر در ماده (۲۷) این قانون، اعتراض خود را کتباً به واحد مالیاتی مربوط تسلیم نماید و همچنین در مواردی که اوراق موضوع ماده مذکور ابلاغ قانونی شده و در مهلت مقرر اعتراضی واصل نگردیده است، پرونده امر به ترتیب ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض یا تاریخ انقضای مهلت اعتراض در موارد ابلاغ قانونی به هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم احاله می‌شود.

ماده (۲۹)

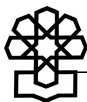
هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده (۲۸) این قانون، طبق مقررات مربوط، نسبت به موضوع اختلاف رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود. این رأی قطعی و لازم‌الاجرا است و در سایر مراجع مالیاتی قابل اعتراض نخواهد بود. حکم این ماده مانع از استفاده مؤدی از مقررات ماده (۲۵۱) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم نخواهد بود.

ماده (۳۰)

رسیدگی به تخلفات مالیاتی مأموران اجرای این قانون بجز موارد مذکور در این قانون، تابع مقررات قانون مالیات‌های مستقیم خواهد بود.

ماده (۳۱)

مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند از دفاتر، صورتحساب‌ها و سایر فرم‌های مربوط، ماشین‌های صندوق و یا سایر وسایل و روش‌های نگهداری حساب که واجد ویژگی‌های معین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد، استفاده نمایند. مدارک مذکور باید تا مدت پنج سال بعد از سال مالی مربوط توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.

فصل ششم - سایر مقررات**ماده (۳۲)**

در مواردی که اسناد و مدارک مربوط به تشخیص مالیات موضوع این قانون نزد اشخاص ثالث باشد، اشخاص مزبور مکلفند با درخواست کتبی مأموران اجرای این قانون اسناد و مدارک و هرگونه اطلاعات مورد درخواست را ارائه دهند.

ماده (۳۳)

در صورتی که بر اثر استتکاف از اجرای حکم موضوع ماده (۳۲) این قانون، زیانی متوجه دولت شود، اشخاص مستتکف محکوم به جبران زیان وارده به دولت خواهند بود. مرجع احراز استتکاف و تعیین زیان وارده به دولت، مراجع قضائی هستند که با اعلام و پیگیری سازمان امور مالیاتی کشور، خارج از نوبت رسیدگی خواهند نمود.

ماده (۳۴)

مأموران اجرای این قانون باید اطلاعاتی را که از اظهارنامه‌های مالیاتی و یا ضمن رسیدگی به امور مالیاتی مؤدیان به دست می‌آورند محرمانه تلقی و از افشای آن‌ها جز نزد مراجع تشخیص مالیات، مؤدی ذی‌ربط و یا براساس حکم قضائی خودداری نمایند و در صورت افشا طبق قانون مجازات اسلامی مجازات خواهند شد.

ماده (۳۵)

به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود یک درصد از وجوهی که بابت مالیات و جرائم موضوع این قانون وصول می‌نماید، در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده و به‌عنوان تشویق کارکنان و کسانی که در امر وصول مالیات موضوع این قانون فعالیت مؤثری داشته یا می‌دارند خرج نماید. وجوه پرداختی به استناد این ماده به‌عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مقایر مستثناست.

ماده (۳۶)

سازمان امور مالیاتی کشور موظف است طرح لازم برای توسعه، تجهیز، آموزش و تربیت کارکنان مالیاتی، آموزش و ترویج فرهنگ مالیاتی از طریق رسانه‌ها و سازوکارهای مناسب در سطح کشور

در طول یک دوره زمانی حداکثر پنجساله را تهیه و تنظیم نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است اعتبار مورد نیاز برای اجرای این طرح را در لایحه بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.

ماده (۳۷)

مدیران اشخاص حقوقی که به موجب قانون یا اساسنامه، حسب مورد، مسئولیت اداره شخص حقوقی را بر عهده دارند، در صورتی که نسبت به پرداخت مالیات قطعی و ابلاغ شده در دوران تصدی خود اقدام ننموده باشند، منفرداً یا مجتمعاً نسبت به پرداخت بدهی مزبور با شخص حقوقی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

ماده (۳۸)

اظهارنامه‌هایی که در موعد مقرر قانونی تسلیم می‌شود باید ظرف شش ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم مورد رسیدگی قرار گیرد، هرگاه ظرف مدت مذکور برگ مطالبه مالیات صادر نشود و یا تا سه ماه پس از انقضای شش ماه مزبور برگ مطالبه مالیات به مؤدی ابلاغ نگردد، اظهارنامه مؤدی قطعی تلقی خواهد شد. هرگاه پس از قطعی شدن اظهارنامه مالیاتی یا بعد از رسیدگی و صدور و ابلاغ برگ مطالبه اعم از این‌که به قطعیت رسیده یا نرسیده باشد، معلوم شود مؤدی فعالیت‌های کتمان شده‌ای داشته و مالیات متعلق به آن نیز مطالبه نشده است، فقط مالیات آن فعالیت‌ها با رعایت تبصره این ماده قابل مطالبه خواهد بود.

تبصره - نسبت به مؤدیان مالیات موضوع این قانون که در موعد مقرر از تسلیم اظهارنامه خودداری نموده‌اند مرور زمان مالیاتی دو سال از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه دوره مربوطه می‌باشد و پس از گذشتن دو سال مذکور مالیات متعلق قابل مطالبه نخواهد بود، مگر این‌که ظرف این مدت مالیات متعلقه تعیین و برگ مطالبه مالیات صادر و حداکثر ظرف سه ماه پس از انقضای دو سال مذکور برگ مطالبه صادره به مؤدی ابلاغ شود.

ماده (۳۹)

مقررات مربوط به فصول هشتم و نهم باب چهارم و هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی قانون مالیات‌های مستقیم، در مورد مالیات موضوع این قانون نیز جاری است.

ماده (۴۰)

از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون:

بند «ه» ماده (۳) و بندهای «الف»، «ج»، «د» و «ه» ماده (۴) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن لغو می‌شود و سایر احکام قانون مذکور به قوت خود باقی است و سایر قوانین خاص و عام مغایر با این قانون ملغی می‌گردد.

تبصره «۱» - مواردی که مشمول مالیات و عوارض موضوع قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه‌دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ می‌باشد، به استثنای کالاهای وارداتی موضوع ماده (۲) قانون مزبور، مشمول مالیات موضوع این قانون نخواهد بود.

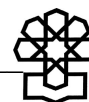
تبصره «۲» - معادل ۲۰ درصد از درآمد مالیات بر ارزش افزوده که در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود در حدود وصولی درآمد مذکور در حساب مخصوصی در خزانه‌داری کل کشور متمرکز خواهد شد تا براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد همه ماهه بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور توزیع شود.

تبصره «۳» - معادل ۲۰ درصد از درآمد مالیات بر ارزش افزوده وصولی هر استان که در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود به سرجمع اعتبارات استان اضافه خواهد شد.

ماده (۴۱)

تاریخ اجرای این قانون یک سال پس از انقضای سال تصویب آن می‌باشد. سازمان امور مالیاتی وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند در این فاصله آیین‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی این قانون را تهیه و به تصویب مراجع ذی‌ربط برسانند. همچنین سایر عوامل و شرایط لازم برای اجرای این قانون را با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور فراهم نمایند.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی که در این قانون تکالیفی برای آن‌ها تعیین شده است، مکلف به اجرای دقیق آن‌ها می‌باشند.

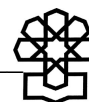
۳. جدول مقایسه تطبیقی متن لایحه دولت و متن پیشنهادی کمیته کاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

فصل اول - کلیات و تعاریف

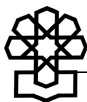
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۱)	عرضه کالاها و خدمات در ایران و همچنین واردات و صادرات آن‌ها مشمول مقررات این قانون می‌باشد	عرضه کالا و ارائه خدمت در ایران و همچنین واردات و صادرات آن‌ها مشمول مالیات موضوع این قانون می‌باشد.
<p>دلایل پیشنهادی: در این ماده از کلمات (کالا) و (خدمت) به صورت منفرد استفاده شده و برای خدمت به جای کلمه (عرضه)، کلمه «ارائه» مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین کلمه «مالیات» به جای کلمه «مقررات» به کار رفته است که با این تغییرات از جهت رعایت قواعد دستوری و همچنین از نظر اینکه عرضه کالا و ارائه خدمت مشمول مالیات موضوع این قانون (یعنی مالیات بر ارزش‌افزوده) می‌باشد کامل‌تر بوده و صراحت بیشتری دارد.</p>		
ماده (۲)	منظور از عرضه کالا در این قانون عبارت است از انتقال کالا از طریق هر نوع معامله. تبصره - کالاهای موضوع این قانون که توسط مؤدی خریداری، تحصیل و یا تولید می‌شود در صورتی که برای استفاده شغلی به عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد و یا برای مصارف شخصی برداشت شود عرضه کالا به خود محسوب و مشمول مالیات خواهد شد.	منظور از مالیات در این قانون، مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع کاملاً با ماده (۶) لایحه یکسان است، فقط به لحاظ رعایت قواعد و تدوین قانون از این جهت که موضوع مالیات در ابتدای قانون مشخص باشد، جابه‌جایی انجام شده است.</p>		
ماده (۳)	منظور از عرضه خدمات در این قانون عبارت است از انجام خدمات برای غیر.	منظور از ارزش افزوده در این قانون، تفاوت بین ارزش کالا و خدمت عرضه شده با ارزش کالا و خدمت تحصیل شده در یک دوره معین می‌باشد.
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع نظیر ماده (۷) لایحه است و با آن تفاوت حقوقی و ماهوی ندارد، فقط به لحاظ رعایت قواعد تدوین قانون جابه‌جایی انجام شده است.</p>		
ماده (۴)	منظور از واردات در این قانون، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌باشد.	منظور از عرضه کالا در این قانون انتقال عین کالا از طریق هر نوع عقد یا معامله است. تبصره - کالاهای موضوع این قانون که توسط

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
		مؤدی خریداری، تحصیل یا تولید می‌شود در صورتی که برای استفاده در فعالیت‌های اقتصادی به‌عنوان دارایی در دفاتر ثبت گردد یا برای مصارف شخصی مورد استفاده قرار گیرد، عرضه کالا به خود محسوب و مشمول مالیات خواهد شد.
	دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۲) لایحه می‌باشد و از نظر حقوقی کامل‌تر است، زیرا با استفاده از عبارت «هر نوع عقد یا معامله» امکان تعبیر و تفسیر حقوقی برای ایجاد شک و تردید نسبت به تعلق مالیات به یک کالا منتفی می‌شود و از طرفی با استفاده از کلمات «عین کالا» به جای کلمه «کالا» که در ماده (۲) لایحه درج شده است، شبهه تعلق مالیات به کالایی که فقط منافع آن به دیگران واگذار می‌شود، منتفی شده است. تبصره این ماده با تبصره ماده (۲) لایحه تفاوتی ندارد.	
ماده (۵)	منظور از صادرات در این قانون، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌باشد.	منظور از ارائه خدمت در این قانون، انجام خدمت برای غیر است.
	دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۳) لایحه است و تفاوت ماهوی با آن ندارد، فقط برای رعایت قواعد تدوین قانون جابه‌جایی صورت گرفته است، البته به جای کلمه «عرضه» از کلمه «ارائه» استفاده شده و کلمه «خدمت» نیز به طور مفرد به کار رفته است.	
ماده (۶)	منظور از مالیات در این قانون، مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد	منظور از واردات در این قانون، ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی می‌باشد.
	دلایل پیشنهادی: این ماده مانند ماده (۴) لایحه است و جابه‌جایی برای رعایت اصول تدوین قانون انجام شده است، ضمناً قبل از کلمه «مناطق» برای رعایت قواعد دستوری کلمه «از» اضافه شده است.	
ماده (۷)	منظور از ارزش افزوده در این قانون عبارت است از تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات به‌کار رفته تحصیل شده در یک دوره معین.	منظور از صادرات در این قانون، صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور می‌باشد.
	دلایل پیشنهادی: این ماده مانند ماده (۵) لایحه است و جابه‌جایی برای رعایت اصول تدوین قانون صورت گرفته است، علاوه بر این در طول مباحث پیرامون لایحه این نتیجه عاید شد که صادرات کالا و خدمت به مناطق آزاد تجاری و صنعتی، صادرات کالا و خدمت از کشور محسوب نمی‌شود (مناطق آزاد هم جزء داخل کشور به شمار می‌روند)، لذا ضمن جابه‌جایی (ماده (۷) مصوب به جای ماده (۵) لایحه) مناطق آزاد تجاری - صنعتی حذف شده است.	
ماده (۸)	اشخاصی که به عرضه کالاها و خدمات و واردات آن‌ها مبادرت می‌نمایند به‌عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.	اشخاصی که به عرضه کالا یا ارائه خدمت و واردات آن‌ها مبادرت می‌نمایند به‌عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

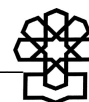
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	<p>دلایل پیشنهادی: این ماده مشابه ماده (۸) لایحه است، فقط کلمه «صادرات» اضافه شده است، تا مالیاتی را که در مراحل قبلی توسط صادرکنندگان برای کالایی که صادر کرده‌اند، پرداخت شده است، بتوان در هنگام صدور کالا به آن‌ها مسترد نمود. با این کار شبهه و تردیدی پیش نمی‌آید و از این جهت اضافه نمودن کلمه «صادرات» ضروری بوده است. علاوه بر این، کلمات «کالا» و «خدمت» به صورت مفرد به کار رفته و برای «خدمت» از کلمه «ارائه» استفاده شده است.</p>	
ماده (۹)	در مورد معاوضه کالاها و خدمات موضوع این قانون، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین به‌طور جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.	معاوضه کالا با کالا، خدمت با خدمت و کالا با خدمت موضوع این قانون، عرضه کالا یا خدمت از طرف هر یک از متعاملین تلقی و به‌طور جداگانه مشمول مالیات می‌باشد.
	<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع اصلاح ماده (۹) لایحه است، این اصلاح برای صراحت بیشتر و رفع هرگونه شبهه انجام شده است و از نظر ماهوی اختلافی با ماده (۹) لایحه ندارد.</p>	
ماده (۱۰)	هر سال شمسی به شش دوره مالیاتی دو ماهه که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به پایان اردیبهشت، تیر، شهریور، آبان، دی و اسفند ماه هر سال خاتمه می‌یابد تقسیم می‌شود. در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی دو ماهه باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط یک دوره مالیاتی تلقی می‌شود. هیأت وزیران مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت هر دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان که مقتضی بداند تغییر دهد.	هر سال شمسی به شش دوره مالیاتی دو ماهه که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به پایان اردیبهشت، تیر، شهریور، آبان، دی و اسفند ماه هر سال خاتمه می‌یابد، تقسیم می‌شود. در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی دو ماهه باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط یک دوره مالیاتی تلقی می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور مدت هر دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان که مقتضی بداند، تغییر دهد.
	<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع اختلاف اساسی با ماده (۱۰) لایحه ندارد. فقط برای سهولت اجرای قانون اصلاح کوچکی در آن صورت گرفته است، بدین معنی که دوره مالیاتی که براساس ماده (۱۰) لایحه به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود، به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین خواهد شد.</p>	
ماده (۱۱)	تاریخ تعلق مالیات به شرح زیر است: الف) در مورد عرضه کالا ۱. تاریخ صورتحساب، زمان تحویل کالا یا زمان تحقق معامله کالا، هر کدام که مقدم باشد حسب مورد. ۲. در موارد مذکور در تبصره ماده (۲) این قانون، تاریخ ثبت دارایی در دفاتر یا شروع استفاده، هر کدام که مقدم باشد یا تاریخ	تاریخ تعلق مالیات به شرح زیر است: الف) در مورد عرضه کالا ۱. تاریخ صورتحساب یا تاریخ تحویل کالا، هر کدام که مقدم باشد. ۲. در موارد مذکور در تبصره ماده (۴) این قانون، تاریخ ثبت دارایی در دفاتر یا تاریخ استفاده، هر کدام که مقدم باشد. ب) در مورد خدمت تاریخ صورتحساب یا

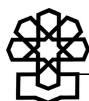
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	<p>برداشت حسب مورد.</p> <p>۳. در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.</p> <p>ب) در مورد خدمات</p> <p>۱. تاریخ صورتحساب، یا زمان ارائه خدمت، هر کدام که مقدم باشد حسب مورد.</p> <p>۲. در مورد معاملات موضوع ماده (۹) این قانون، تاریخ معاوضه.</p> <p>ج) در مورد صادرات و واردات هنگام صدور یا ترخیص کالا از گمرک و درخصوص خدمت، هنگام پرداخت مابه‌ازا.</p> <p>تبصره - در صورت استفاده از ماشین‌های صندوق، تاریخ تعلق مالیات هنگام ثبت معامله در ماشین می‌باشد.</p>	<p>تاریخ ارائه خدمت، هر کدام که مقدم باشد.</p> <p>تبصره «۱» - در مورد واردات کالا، تاریخ ترخیص از گمرک و در مورد واردات خدمت تاریخ پرداخت مابه‌ازا.</p> <p>تبصره «۲» - در صورت استفاده از ماشین صندوق، تاریخ تعلق مالیات تاریخ ثبت معامله در ماشین می‌باشد.</p>
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده، اصلاح ماده (۱۱) لایحه است و تفاوت اساسی با آن ندارد، ولی کامل‌تر و بدون ابهام بوده و صریح می‌باشد، ضمناً اینکه در بند ۲ قسمت «الف» یعنی عرضه کالا به تبصره ماده (۴) اشاره شده است، به علت جایگزینی ماده (۴) مصوب این ماده (۲) لایحه می‌باشد.</p>		

فصل دوم - معافیت‌ها

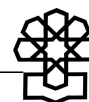
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۱۲)	<p>عرضه کالاهای و خدمات زیر و همچنین واردات آن‌ها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:</p> <p>۱. محصولات کشاورزی فراوری نشده.</p> <p>۲. دام و طیور زنده، آبزیان، زنبور عسل و نوغان.</p> <p>۳. آرد، نان، گوشت، قند، شکر، برنج، حبوبات و سویا، شیر، پنیر، روغن نباتی و شیرخشک مخصوص تغذیه کودکان.</p> <p>۴. چاپ، کاغذ تحریر و روزنامه.</p> <p>۵. کود، سم و بذر.</p> <p>۶. کالاهای اعطایی به صورت بلاعوض به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و</p>	<p>عرضه کالاهای و خدمات زیر و همچنین واردات آن‌ها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:</p> <p>۱. محصولات کشاورزی فراوری نشده.</p> <p>۲. دام و طیور زنده، آبزیان، زنبور عسل و نوغان.</p> <p>۳. انواع کود، سم و بذر.</p> <p>۴. انواع آرد و نان، گوشت، قند و شکر، برنج، چای، مواد لبنی، روغن خوراکی و دانه‌های روغنی، شیرخشک مخصوص تغذیه کودکان.</p> <p>۵. مطبوعات و کتاب و انواع دفاتر تحریر و کاغذ چاپ و تحریر.</p> <p>۶. کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به</p>

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	<p>مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات عام‌المنفعه، تشخیص اهدایی بودن کالاهای یاد شده با هیأت وزیران است.</p> <p>۷. کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود، مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود.</p> <p>۸. اموال غیر منقول.</p> <p>۹. انواع دارو، لوازم پزشکی، خدمات بهداشتی، درمانی (انسانی، حیوانی، گیاهی) و نیز خدمات توان بخشی و حمایتی، طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رفاه و تأمین اجتماعی، جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی، ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p> <p>۱۰. خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق موضوع قانون مالیات‌های مستقیم.</p> <p>۱۱. خدمات بانکی و مؤسسات اعتباری - غیربانکی مجاز.</p> <p>۱۲. خدمات حمل و نقل عمومی مسافری درون و برون شهری و قطار شهری و بین شهری.</p> <p>۱۳. مطبوعات و کتاب.</p> <p>۱۴. خدمات آموزشی و پژوهشی که بر طبق پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های علوم و فناوری و امور اقتصادی و دارایی و آموزش پزشکی، امور اقتصادی و دارایی و امور اجتماعی ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p> <p>۱۴. خوراک دام و طیور.</p> <p>تبصره - ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید، مشمول مالیات موضوع این قانون نبوده و مالیات‌های پرداختی قبلی بابت آن‌ها در اجرای</p>	<p>وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی با تأیید دستگاه گیرنده هدایا.</p> <p>۷. کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود، مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود.</p> <p>۸. اموال غیر منقول.</p> <p>۹. انواع دارو، لوازم پزشکی، خدمات بهداشتی، درمانی (انسانی، حیوانی، گیاهی) و نیز خدمات توان بخشی و حمایتی، طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رفاه و تأمین اجتماعی، جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی، ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p> <p>۱۰. خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیات‌های مستقیم.</p> <p>۱۱. خدمات بانکی بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز و صندوق تعاون و همچنین خدمات بیمه‌ای مؤسسات بیمه.</p> <p>۱۲. خدمات حمل و نقل مسافری و باری.</p> <p>۱۳. خدمات پژوهشی و آموزشی که طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p> <p>۱۴. خوراک دام و طیور.</p> <p>تبصره - ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید، مشمول مالیات موضوع این قانون نبوده و مالیات‌های پرداختی قبلی بابت آن‌ها در اجرای</p>

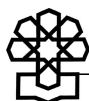
متن مصوبات	متن لایحه	ماده
<p>این قانون با ارائه مدارک مثبت مسترد می‌گردد. آیین‌نامه اقلام موضوع این تبصره با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.</p>		
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده مانند ماده (۱۲) لایحه است، لکن برای سهولت اجرا و اجتناب از تفسیرهای گوناگون اصلاحاتی در آن صورت گرفته است که مشکلات اجرایی ایجاد نشود. علاوه بر این به منظور تقویت تولید و جلوگیری از افزایش قیمت کالاهای تولید داخل و فراهم نمودن امکانات رقابتی برای صادرات کالاهای تولید شده در کشور یک تبصره به ماده (۱۲) لایحه در این ماده اضافه شده است که براساس این تبصره ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید مشمول مالیات بر ارزش افزوده نخواهند شد.</p>		
<p>صادرات کالا و خدمات به خارج از کشور مشمول مالیات موضوع این قانون نبوده و مالیات‌های پرداختی با ارائه اسناد و مدارک مثبت مسترد می‌شود. همچنین مالیات‌های پرداختی بابت کالاهای همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی که از تاریخ مذکور در صورت حساب تا تاریخ خروج از کشور بیش از دو ماه نگذشته باشد از محل وصولی‌های جاری هنگام خروج از کشور در مقابل ارائه اسناد و مدارک مثبت مشمول استرداد خواهد بود.</p> <p>تبصره - ضوابط اجرائی این ماده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.</p>	<p>صادرات کالاها و خدمات به خارج از کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشمول مالیات موضوع این قانون نبوده و مالیات‌های پرداختی با ارائه اسناد و مدارک مثبت مسترد می‌گردد.</p> <p>تبصره - کالاهای همراه مسافران خارجی به هنگام خروج از کشور تا میزان مقرر در قوانین موضوعه در مقابل ارائه اسناد و مدارک مثبت مشمول استرداد خواهد بود.</p> <p>دستورالعمل اجرائی این تبصره توسط سازمان امور مالیاتی کشور تنظیم و به تأیید وزرای امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی می‌رسد.</p>	<p>ماده (۱۳)</p>
<p>دلایل پیشنهادی: براساس این ماده در واقع ماده (۱۳) لایحه اصلاح شده است و این اصلاح ضروری بوده است، بدین بیان که صادرکردن کالا و خدمات در مناطق آزاد تجاری - صنعتی، صادرات کالا و خدمات از کشور محسوب نمی‌شود و لذا در ماده (۱۳) مصوب «مناطق آزاد تجاری - صنعتی» از ماده (۱۳) لایحه حذف شده است و از طرفی به موجب ماده (۱۳) مصوب برای استرداد مالیات کالاهایی که همراه مسافران تبعه کشورهای خارجی از کشور خارج می‌شود، مدت منظور شده است زیرا بدون قید مدت (تبصره ماده (۱۳) لایحه) اجرای قانون بسیار مشکل می‌شود و این تغییر مبنی بر تعیین مدت، ضروری بوده است.</p>		

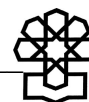
فصل سوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه مالیات

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۱۴)	<p>مأخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب خواهد بود در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبتة احراز شود که ارزش مندرج در آنها واقعی نیست مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می باشد.</p> <p>تبصره - موارد زیر جزء مأخذ محاسبات مالیات نمی باشد:</p> <p>الف) تخفیفات اعطایی،</p> <p>ب) مالیات موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه کننده کالا یا خدمت پرداخت شده است،</p> <p>ج) سایر مالیات های غیرمستقیم و عوارضی که هنگام عرضه کالا یا خدمت به آن تعلق گرفته است.</p>	<p>مأخذ محاسبه مالیات، بهای کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب خواهد بود. در مواردی که صورتحساب موجود نباشد و یا از ارائه آن خودداری شود و یا به موجب اسناد و مدارک مثبتة احراز شود که ارزش مندرج در آنها واقعی نیست مأخذ محاسبه مالیات بهای روز کالا یا خدمت به تاریخ روز تعلق مالیات می باشد.</p> <p>تبصره - موارد زیر جزء مأخذ محاسبه مالیات نمی باشد:</p> <p>الف) تخفیف های اعطایی،</p> <p>ب) مالیات موضوع این قانون که قبلاً توسط مؤدی مربوطه پرداخت شده است.</p>
<p>دلایل پیشنهادی: این متن در واقع اصلاح ماده (۱۴) لایحه است و این اصلاح برای اجتناب از بروز مشکل و رفع ابهام انجام شده است. زیرا تعیین مأخذ محاسبه مالیات از هر حیث حائز اهمیت است و برای اینکه مشمولین مالیات و همچنین مأموران مالیاتی در مواردی که مشمولین مالیات وظیفه خود را به درستی انجام نداده اند تکلیف خود را از لحاظ تعیین مأخذ محاسبه مالیات بدانند، باید حکم لازم در قانون موجود باشد، لکن چون بند «ج» ماده (۱۴) لایحه در عمل موجب ابهام و تفسیرهای گوناگون خواهد شد، لذا در ماده (۱۴) مصوب، بند «ج» حذف گردیده است تا از بروز اشکال و تفسیرهای گوناگون پرهیز شود.</p>		
ماده (۱۵)	<p>مأخذ محاسبه مالیات واردات کالا عبارت است از ارزش سیف کالا به علاوه حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر عوارض مندرج در اوراق گمرکی</p>	<p>مأخذ محاسبه مالیات کالای وارداتی عبارت است از ارزش گمرکی کالا به علاوه سایر وجوهی که طبق قوانین و مقررات موضوعه به آن تعلق می گیرد و در پروانه ورودی کالا درج می گردد.</p>
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده اصلاح ماده (۱۵) لایحه است، کلمه «سیف» که کلمه اصطلاح خارجی است (C.I.F) به لحاظ ضرورت اجتناب از کاربرد کلمات و اصطلاحات خارجی حذف شده است و از طرفی به طور کلی متن ماده (۱۵) لایحه به صورت کامل تر و روشن تری که فاقد هرگونه ابهامی باشد اصلاح شده است.</p>		

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۱۶)	نرخ مالیات بر ارزش افزوده هفت درصد (۷٪) می‌باشد.	نرخ مالیات بر ارزش افزوده، ۷ درصد می‌باشد.
دلایل پیشنهادی: این ماده تفاوتی با ماده (۱۶) لایحه ندارد.		
ماده (۱۷)	<p>مالیات‌هایی که مؤدیان در موقع دریافت کالا یا خدمت برای استفاده شغلی خود به استناد صورتحساب‌های صادره موضوع این قانون پرداخت نموده‌اند، از مالیات‌های وصول شده توسط آن‌ها کسر می‌گردد.</p> <p>تبصره «۱» - در صورتی که مؤدیان مشمول حکم این ماده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشند، اضافه مالیات پرداخت شده به حساب مالیات دوره‌های بعد مؤدیان منظور خواهد شد و در صورت تقاضای مؤدیان، اضافه مالیات پرداخت شده ظرف دوره مالیاتی بعد مسترد می‌شود.</p> <p>تبصره «۲» - در صورتی که مؤدیان به عرضه کالاها یا خدمات معاف از مالیات اشتغال داشته باشند و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشند، مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مزبور مسترد نمی‌شود.</p> <p>تبصره «۳» - در صورتی که مؤدیان به عرضه کالا یا خدمت مشمول مالیات و معاف از مالیات اشتغال داشته باشند، مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مشمول مالیات در حساب مالیاتی مؤدی منظور می‌شود.</p> <p>تبصره «۴» - آن قسمت از مالیات‌های ارزش افزوده پرداختی مؤدیان که طبق مقررات این قانون قابل تهاتر یا استرداد نیست جزء هزینه‌های قابل قبول موضوع قانون مالیات‌های مستقیم محسوب می‌شود.</p> <p>تبصره «۵» - مبالغ اضافه دریافتی از</p>	<p>مالیات‌هایی که مؤدیان در موقع خرید یا دریافت کالا یا خدمت برای فعالیت‌های اقتصادی خود به استناد این قانون و به موجب صورتحساب‌های صادره یا سایر اسناد و مدارک مثبت پرداخت نموده‌اند از مالیات‌های وصول شده توسط آن‌ها کسر می‌گردد.</p> <p>تبصره «۱» - در صورتی که مؤدی مشمول حکم این ماده در هر دوره مالیاتی اضافه پرداختی داشته باشد، اضافه مالیات پرداخت شده به حساب مالیات دوره یا دوره‌های بعدی منظور یا در صورت تقاضای مؤدی اضافه مالیات پرداخت شده ظرف دوره مالیاتی بعد، از محل وصولی‌های جاری، مسترد خواهد شد.</p> <p>تبصره «۲» - سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات اضافی پرداختی را ظرف دو ماه از تاریخ درخواست مؤدی مسترد نماید، در غیر این صورت مشمول پرداخت خسارتی معادل ۲ درصد در ماه (روزشمار) نسبت به مبلغ مورد استرداد خواهد بود.</p> <p>تبصره «۳» - در صورتی که مؤدی به عرضه کالا یا خدمت معاف از مالیات اشتغال داشته باشد و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشد، مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالا یا خدمت مزبور (به استثنای موارد مندرج در ماده (۱۳) این قانون) قابل استرداد نخواهد بود.</p> <p>تبصره «۴» - در صورتی که مؤدی به عرضه توأم کالاها یا ارائه خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات اشتغال داشته باشد، صرفاً مالیات‌های پرداخت شده مربوط به کالاها یا خدمات مشمول مالیات، در حساب مالیاتی مؤدی منظور خواهد شد.</p>

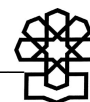
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	مؤدیان بابت مالیات موضوع این قانون، در صورتی که ظرف سه ماه از تاریخ درخواست مؤدی مسترد نشود مشمول خسارتی به نرخ یک واحد بیش‌تر از بالاترین نرخ سود تسهیلات اعطایی بانکها به بخش خدمات خواهد بود. نرخ مذکور سالانه بوده و خسارت متعلقه به ازای مدت تأخیر قابل محاسبه و پرداخت می‌باشد.	
<p>دلایل پیشنهادی: براساس این ماده، ماده (۱۷) لایحه اصلاح شده است، در اصلاحیه کلمه «خرید» و کلمه «یا» قبل از کلمه «دریافت» اضافه شده و به جای عبارت «استفاده شغلی» از عبارت «فعالیت اقتصادی» استفاده شده است،</p> <p>تبصره ۱ ماده (۱۷) مصوب مشابه تبصره ۱ ماده (۱۷) لایحه است و کلمه (دوره) به آن اضافه شده که برای رفع ابهام و تأکید و تصریح می‌باشد. تبصره ۲ ماده (۱۷) مصوب در واقع جایگزین تبصره ۵ ماده (۱۷) لایحه می‌باشد که به منظور سهولت محاسبه و تعیین تکلیف قطعی نرخ خسارت تأخیر در استرداد مالیات مورد تقاضا بوده و ضروری می‌باشد.</p> <p>تبصره ۳ ماده (۱۷) مصوب مانند تبصره ۲ ماده (۱۷) لایحه است و نسبت به آن تکمیل شده است و استثنای موارد مندرج در ماده (۱۳) در جهت تأکید و رفع ابهام در این تبصره لازم بوده است.</p> <p>تبصره ۴ ماده (۱۷) مصوب مشابه تبصره ۳ ماده (۱۷) لایحه است ولی از نظر انشائی نسبت به آن صراحت بیشتری داشته و کامل‌تر می‌باشد.</p>		

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان

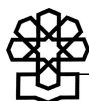
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۱۸)	کلیه عرضه‌کنندگان کالاها یا خدمات مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌نماید، ثبت‌نام نمایند.	مؤدیان موضوع ماده (۸) این قانون مکلفند به ترتیبی که در آیین‌نامه پیشنهادی سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، ثبت‌نام نمایند. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است نسبت به شناسایی و ثبت‌نام مؤدیان ثبت‌نام نشده برابر آیین‌نامه مذکور اقدام به عمل آورد.
		تبصره - به منظور حسن اجرای این ماده کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین

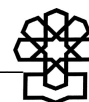
متن مصوبات	متن لایحه	ماده
<p>سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی و تعاونی و سایر سازمان‌هایی که اطلاعات مؤثر در شناسایی مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده را در اختیار دارند موظفند اطلاعات درخواستی سازمان امور مالیاتی کشور در این زمینه را براساس ترتیبات مقرر در مواد (۲۳۰) و (۲۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های مربوط به این سازمان ارائه نمایند. این اطلاعات کاملاً محرمانه بوده و سازمان امور مالیاتی کشور حق افشای آن را بجز در امر شناسایی و اخذ مالیات نخواهد داشت. استتکاف از انجام وظایف مقرر در این تبصره مشمول مجازات‌های مقرر در مواد فوق‌الذکر و تبصره‌های مربوط خواهد بود.</p>		
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده نسبت به ماده (۱۸) لایحه از جامعیت بیشتری برخوردار است بدین معنی که اگرچه مؤدیان مکلف به ثبت‌نام شده‌اند، با پیش‌بینی اینکه ممکن است عده‌ای از مؤدیان به دلایل مختلف از جمله عدم اطلاع ثبت‌نام نکنند، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف شده است در مورد شناسایی و ثبت‌نام مؤدیانی که خود رأساً ثبت‌نام نکرده‌اند طبق آیین‌نامه اقدام نماید. علاوه بر مورد فوق از حیث افزایش امکان اجرای صحیح قانون و شناسایی کلیه مؤدیان بر حسب تبصره‌ای که اضافه شده است، کلیه وزارتخانه‌ها و مراجع دولتی و شرکت‌های دولتی و ... سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های خصوصی و تعاونی نیز مکلف به ارائه اطلاعاتی که در شناسایی مؤدیان مؤثر است و در اختیار آن‌ها می‌باشد، شده‌اند که این تبصره موجب تقویت زمینه اجرای قانون خواهد شد.</p>		
<p>مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند در قبال عرضه کالا یا ارائه خدمت، صورت‌حسابی حاوی مشخصات متعاملین و مشخصات مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود صادر و مالیات را در ستون جداگانه درج و وصول نمایند.</p> <p>تبصره - گمرک ایران مکلف است مالیات موضوع این قانون را وصول و در پروانه‌های گمرکی یا فرم‌های مربوط حسب مورد درج نماید.</p> <p>مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند در قبال عرضه کالا یا ارائه خدمت، فاکتور یا صورتحساب اعم از دستی یا رایانه‌ای و یا قبض صندوق ماشین‌های مکانیزه را که نمونه آن‌ها ضمن رعایت قانون نظام امور صنفی کشور به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود صادر و مالیات متعلق را با درج در اوراق مذکور از طرف دیگر معامله، وصول نمایند.</p> <p>تبصره «۱» - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که مؤدی (واردکننده کالا) مالیات موضوع این قانون مربوط به واردات کالا مندرج در پروانه گمرکی و یا</p>	<p>مؤدیان مکلفند در قبال عرضه کالا یا خدمات مشمول مالیات موضوع این قانون صورت‌حسابی حاوی مشخصات متعاملین و مشخصات مورد معامله به ترتیبی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و اعلام می‌شود صادر و مالیات را در ستون جداگانه درج و وصول نمایند.</p> <p>تبصره - گمرک ایران مکلف است مالیات موضوع این قانون را وصول و در پروانه‌های گمرکی یا فرم‌های مربوط حسب مورد درج نماید.</p>	<p>ماده (۱۹)</p>

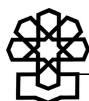
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
		<p>فرم‌های مربوط را، قبل از ترخیص کالا به حساب تعیین شده واریز نماید. همچنین گمرک مکلف است اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مقررات این قانون را برای هر ماه حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به سازمان امور مالیاتی ارائه و دسترسی همزمان سازمان مذکور را به پایگاه‌های اطلاعاتی ذی‌ربط فراهم آورد.</p> <p>تبصره ۲ - پرداخت مالیات خدمت ارائه شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران که در ایران دارای شعبه یا نمایندگی یا کارگزار یا عامل نیستند به عهده دریافت‌کننده خدمت می‌باشد. دریافت‌کنندگان خدمت مکلفند مالیات متعلق را طبق مقررات ماده (۲۰) این قانون پرداخت نمایند.</p>
		<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع تکمیل و اصلاح ماده (۱۹) لایحه و رفع نقاط ضعف آن می‌باشد تا از بروز اشکالات اجرایی در عمل جلوگیری شود، تبصره ۱ مصوب نیز نسبت به تبصره ماده (۱۹) لایحه از حیث روشن بودن وظایف گمرک جمهوری اسلامی ایران تکمیل‌تر شده است و نحوه همکاری گمرک با سازمان امور مالیاتی کشور به موجب تبصره مذکور کاملاً مشخص گردیده است.</p> <p>براین اساس در تبصره ۲ برای پرداخت مالیات خدمت ارائه شده توسط اشخاص خارجی و مؤسسات تصمیم خارج از ایران حکم لازم پیش‌بینی شده است، در حالی که ماده (۱۹) لایحه از این جهت حکم خاصی نداشته و لذا تبصره ۲ از این حیث ضروری بوده است.</p>
ماده (۲۰)	مؤدیان مالیاتی مکلفند مالیات موضوع این قانون را محاسبه و از طرف دیگر معامله وصول نمایند	<p>مؤدی مالیاتی مکلف است اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه‌ای که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌شود، حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ انقضای هر دوره، به ترتیب مقرر تسلیم و مالیات متعلق به دوره را پس از کسر مالیات‌های پرداختی که طبق مقررات ماده (۱۷) این قانون قابل کسر می‌باشد در مهلت مقرر به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز نماید.</p> <p>تبصره ۱ - چنانچه مدت فعالیت شغلی مؤدی کمتر از مدت یک دوره مالیاتی باشد، تکلیف مقرر در این ماده نسبت به مدت یاد شده نیز جاری می‌باشد.</p> <p>تبصره ۲ - تسلیم اظهارنامه واحد و یا متعدد در</p>

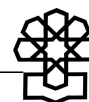
متن مصوبات	متن لایحه	ماده
<p>مورد مؤدیانی که دارای بیش از یک محل فعالیت بوده و یا نوع فعالیت آن‌ها ایجاد دفتر، شعبه، فروشگاه و سایر موارد را در یک یا چند محل دیگر اقتضا نماید، مطابق دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.</p> <p>تبصره «۳» - در مورد مشمولین این قانون که دارای محل ثابت برای شغل نمی‌باشند، محل سکونت آنان از لحاظ تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات، محل شغل تلقی می‌شود.</p>		
<p>دلایل پیشنهادی: ضرورت وصول مالیات از طرف دیگر معامله که در ماده (۲۰) لایحه پیش‌بینی شده است، در تغییرات انجام شده، ضمن قسمت اخیر ماده (۱۹) مصوب تصریح گردیده است، لذا مفاد ماده (۲۰) مصوب در واقع جایگزینی ماده (۲۱) لایحه (موضوع تکلیف تسلیم اظهارنامه) شده است با این تفاوت که ماده (۲۰) مصوب نسبت به ماده (۲۱) لایحه از جهت نحوه انشاء و تعیین تکلیف مؤدی کامل‌تر است و به موجب تبصره ۲ ماده (۲۰) مصوب، مفاد تبصره‌های ۳ و ۴ ماده (۲۱) لایحه به جهت سهولت ادغام شده است.</p>		
<p>اشخاص و واحدهای اقتصادی که به عرضه کالا یا ارائه خدمت مشمول مالیات موضوع این قانون اشتغال دارند لکن با توجه به حجم و نوع فعالیت از شمول وظایف و تکالیف مقرر در این قانون مستثنا می‌شوند، بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین و اعلام خواهند شد.</p>	<p>مؤدیان مالیاتی مکلفند اظهارنامه هر دوره مالیاتی را طبق نمونه‌ای که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌شود، حداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ انقضای هر دوره، به ترتیب مقرر تسلیم و مالیات متعلق به هر دوره را پس از کسر مالیات‌هایی که طبق مقررات این قانون پرداخت کرده‌اند، در مهلت مقرر مذکور به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند.</p> <p>تبصره «۱» - چنانچه مدت فعالیت شغلی کم‌تر از مدت یک دوره مالیاتی باشد، تکلیف مقرر در این ماده نسبت به مدت یاد شده نیز جاری می‌باشد.</p> <p>تبصره «۲» - در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی که حسب مورد دارای محل شغل یا فعالیت متعدد هستند، تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات برای هر محل شغل یا فعالیت به‌طور جداگانه الزامی است.</p> <p>تبصره «۳» - در مورد کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی که</p>	<p>ماده (۲۱)</p>

متن مصوبات	متن لایحه	ماده
	<p>نوع فعالیت آن‌ها ایجاد دفتر یا فروشگاه در یک یا چند محل دیگر را اقتضا نماید، تسلیم اظهارنامه واحد از سوی مؤدی مطابق دستورالعملی که به تصویب سازمان امور مالیاتی کشور می‌رسد، منوط به موافقت سازمان مذکور می‌باشد.</p> <p>تبصره «۴» - در مورد مشمولین این قانون که دارای محل ثابت برای شغل نمی‌باشند، محل سکونت آنان از لحاظ تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات، محل شغل تلقی می‌شود.</p>	
<p>دلایل پیشنهادی: نظر به موارد مذکور در خصوص ماده (۲۰) مصوب (بیان حکم ماده (۲۰) لایحه ضمن قسمت اخیر ماده (۱۹) مصوب)، ماده (۲۱) مصوب در واقع جایگزین ماده (۲۲) لایحه می‌باشد ولی از نظر قواعد دستوری و نحوه انشاء نسبت به آن کامل‌تر است.</p>		
<p>مؤدیان مالیاتی در صورت انجام ندادن تکالیف مقرر در این قانون و یا در صورت تخلف از مقررات این قانون، علاوه بر پرداخت مالیات متعلقه و جریمه تأخیر موضوع ماده (۲۳) این قانون، مشمول جریمه‌ای به شرح ذیل خواهند بود:</p> <p>الف) عدم تسلیم اظهارنامه معادل ۴۰ درصد مالیات متعلق،</p> <p>ب) عدم صدور صورتحساب معادل یک برابر مالیات متعلق،</p> <p>ج) عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب معادل یک برابر مابه‌التفاوت مالیات متعلق،</p> <p>د) عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک معادل ۲۰ درصد مالیات متعلق،</p> <p>هـ) سایر موارد معادل ۲۰ درصد مالیات متعلق.</p>	<p>اشخاص و واحدهای شغلی که با توجه به حجم و نوع فعالیت آن‌ها به‌عنوان مؤدی از شمول وظایف و تکالیف مقرر در این قانون مستثنا هستند، بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین و اعلام خواهد شد.</p>	<p>ماده (۲۲)</p>
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع جایگزین ماده (۲۳) لایحه است، با این تفاوت که در ماده (۲۳) لایحه جریمه به طور کلی و حداکثر تا دو برابر مالیات مقرر شده است که ممکن بود مورد ایراد شورای نگهبان واقع شود، لکن در ماده (۲۲) مصوب که جایگزین ماده (۲۳) لایحه است جرایم مربوط به هر تخلف مشخص گردیده است و اشکال فوق مرتفع شده است.</p>		
<p>تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون در مواعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای</p>	<p>مؤدیان مالیاتی در صورت انجام ندادن تکالیف مقرر در این قانون و یا در صورت</p>	<p>ماده (۲۳)</p>

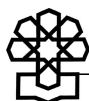
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	تخلف از مقررات این قانون، علاوه بر پرداخت مالیات متعلقه مشمول جریمه‌ای حداکثر تا دو برابر مالیات متعلق به‌موجب آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران می‌رسد خواهند بود.	معادل دو درصد در ماه (روزشمار) نسبت به مالیات پرداخت نشده در سررسید مقرر خواهد بود.
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۲۴) لایحه است ولی نسبت به ماده (۲۴) لایحه تکمیل و اصلاح شده است. زیرا ماده (۲۴) لایحه جریمه را معادل یک واحد بیش از بالاترین نرخ سود تسهیلات اعطایی بانکها به بخش خدمات مقرر کرده است که محاسبه آن با توجه به تغییرات نرخ سود بانکها در طول سال و به دفعات مشکلات اجرایی فراوانی در پی دارد، اما در ماده (۲۳) مصوب جریمه تأخیر به صراحت و به میزان دو درصد در ماه نسبت به مالیات پرداخت نشده در سررسید می‌باشد و اشکال اجرایی نخواهد داشت.</p>		
ماده (۲۴)	تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون در مواعد مقرر موجب تعلق مالیات اضافی به میزان یک واحد بیش‌تر از بالاترین نرخ سود تسهیلات اعطایی بانکها به بخش خدمات نسبت به مالیات متعلقه خواهد بود. نرخ مذکور سالانه بوده و مالیات اضافی متعلقه به نسبت مدت تأخیر قابل محاسبه و وصول می‌باشد.	سازمان امور مالیاتی کشور موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تشکیلات مورد نیاز برای اجرای آن را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پیشنهاد نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت پیشنهاد، تشکیلات مذکور را بررسی و تصویب و حکم به سازمان امور مالیاتی کشور ابلاغ نماید. حکم این ماده مانع از اعمال تغییرات ضروری بعدی طبق مقررات مربوطه نخواهد بود.
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع، جایگزین و تکمیل و اصلاح شده ماده (۲۵) لایحه می‌باشد و به‌موجب تبصره آن امکان تأمین نیروی انسانی مورد نیاز از طریق برگزاری آزمون نیز پیش‌بینی شده است.</p>		

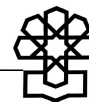
فصل پنجم - سازمان مالیات بر ارزش افزوده و اختیارات آن

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۲۵)	به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود از تاریخ تصویب این قانون در چارچوب تشکیلات مورد تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تشکیلات، نیروی انسانی و تجهیزات مورد نیاز را تأمین نماید.	عناوین شغلی و شرایط احراز مشاغل و حدود وظایف و اختیارات مأموران اجرای قانون براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده مشابه ماده (۲۶) لایحه می‌باشد اما نسبت به آن از نظر قواعد تدوین قانون اصلاح و ویراستاری شده است.</p>		
ماده (۲۶)	وظایف و اختیارات و عناوین شغلی مأموران مربوط و شرایط احراز آن‌ها و همچنین ترتیب رسیدگی مالیاتی براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.	به منظور رسیدگی به اظهارنامه یا تعیین میزان معاملات مؤدیان و محاسبه مالیات متعلق، مأموران ذی‌ربط سازمان امور مالیاتی کشور مجازند به مؤدیان مراجعه و دفاتر و اسناد و مدارک مربوط را مورد رسیدگی قرار دهند. مؤدیان موضوع این ماده مکلف به ارائه دفاتر و اسناد و صورتحساب خرید و سایر مدارک مربوط مورد درخواست مأموران مذکور می‌باشند. در صورت عدم تسلیم اظهارنامه، عدم ارائه دفاتر و مدارک حسب مورد یا قابل قبول نبودن اسناد و مدارک مربوط، سازمان امور مالیاتی کشور مالیات متعلق را براساس دستورالعملی که تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد، به صورت علی‌الرأس تعیین، مطالبه و وصول خواهد نمود. گزارش تشخیص علی‌الرأس باید براساس تحقیقات کافی و جمع‌آوری اطلاعات صحیح و قرائن و شواهد و دلایل قابل استناد تنظیم و نوع و مقدار و بهای کالاها و خدمات واگذار شده که مالیات آن پرداخت نشده است به طور کامل در آن درج و به تأیید دو مقام بالاتر و نیز مأمور تهیه کننده گزارش برسد.
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع اصلاح و تکمیل شده ماده (۲۷) لایحه است با این تفاوت که ضمن مقرر نمودن تشخیص علی‌الرأس، مقتضیات گزارش تشخیص علی‌الرأس و مقامات مسئول امضاءکننده و تأییدکننده گزارش تشخیص علی‌الرأس به موجب آن مشخص شده است و موجب تقویت اجرای صحیح قانون و اعتماد مؤدیان مالیاتی می‌شود.</p>		

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۲۷)	به منظور بررسی و نظارت بر حسن اجرای این قانون و همچنین رسیدگی به اظهارنامه یا تعیین میزان معاملات مؤدیان، مأموران ذی ربط سازمان امور مالیاتی کشور می‌توانند، به مؤدیان و خریداران مراجعه و دفاتر و اسناد و مدارک آن‌ها را مورد رسیدگی قرار دهند. مؤدیان و خریداران مکلف به ارائه دفاتر و اسناد و مدارک درخواستی می‌باشند و در صورت عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک مورد نیاز، مالیات متعلق رأساً تعیین و مطالبه خواهد شد.	در مواردی که اوراق مطالبه مالیات یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی به مؤدی ابلاغ می‌شود، در صورتی که معترض باشد می‌تواند ظرف سی روز پس از ابلاغ اوراق یاد شده اعتراض کتبی خود را به واحد مالیاتی مربوطه برای رفع اختلاف تسلیم نماید و در صورت رفع اختلاف پرونده مختومه می‌گردد. چنانچه مؤدی در مهلت مذکور کتباً اعتراض ننماید، مبالغ مندرج در اوراق مطالبه مالیات و یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی به استثنای مواردی که اوراق موضوع این ماده ابلاغ قانونی شده باشد حسب مورد قطعی محسوب می‌گردد.
دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۲۸) لایحه است، لکن از نظر حقوقی و انشایی نسبت به آن جامع‌تر است و مهلت مراجعه ۳۰ روز تعیین شده است.		
ماده (۲۸)	در مواردی که اوراق مطالبه مالیات یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی به مؤدی ابلاغ می‌شود، در صورتی که مؤدی معترض باشد، می‌تواند ظرف ۲۰ روز پس از ابلاغ اوراق مذکور به واحد مالیاتی مربوط به رفع اختلاف مراجعه نماید که در صورت رفع اختلاف پرونده مختومه می‌گردد. در صورتی که مؤدی در مهلت مذکور کتباً اعتراض ننماید، اوراق مطالبه مالیات یا برگ استرداد مالیات اضافه پرداختی، حسب مورد، قطعی است.	در صورتی که مؤدی ظرف مهلت مقرر در ماده (۲۷) این قانون اعتراض خود را کتباً به واحد مالیاتی مربوط تسلیم نماید و همچنین در مواردی که اوراق موضوع ماده مذکور ابلاغ قانونی شده و در مهلت مقرر اعتراضی واصل نگردیده است، پرونده امر به ترتیب ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض یا تاریخ انقضای مهلت اعتراض در موارد ابلاغ قانونی به هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم احاله می‌شود.
دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع جایگزین ماده (۲۹) لایحه است، اما از نظر حقوقی و قواعد تدوین قانون کامل‌تر می‌باشد و منظور از ماده (۲۷) مذکور در ماده (۲۸) مصوب در واقع ماده (۲۷) مصوب می‌باشد.		
ماده (۲۹)	در صورتی که مؤدی ظرف مهلت مقرر در ماده (۲۸) اعتراض خود را کتباً به واحد مالیاتی مربوط تسلیم نماید، پرونده امر ظرف ده روز از تاریخ تسلیم اعتراض به اداره امور مالیاتی مربوط، به هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم احاله می‌شود.	هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده (۲۸) این قانون، طبق مقررات مربوط، نسبت به موضوع اختلاف رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود. این رأی قطعی و لازم‌الاجرا است و در سایر مراجع مالیاتی قابل اعتراض نخواهد بود. حکم این ماده مانع از استفاده مؤدی از مقررات ماده (۲۵۱) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم نخواهد بود.
دلایل پیشنهادی: این ماده مانند ماده (۳۰) لایحه است. نکته حائز اهمیت این است که از ماده (۲۰) مصوب به بعد که جایگزین ماده (۲۱) لایحه شده است، شماره مواد		

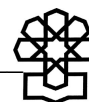
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
		مصوب معمولاً یک شماره کمتر از شماره مواد لایحه می‌باشد. به عبارت دیگر لایحه دولت مشتمل بر ۴۲ ماده بوده است در حالی که مصوبات مرکز پژوهش‌ها ۴۱ ماده است و این تفاوت یک ماده به علت آن است که حکم ماده (۲۰) لایحه در مورد ضرورت وصول مالیات از طرف دیگر معامله، برای رعایت قواعد تدوین قانون در ماده (۱۹) مصوب تصریح گردید و بدین ترتیب یک ماده کمتر شده است، با این تفاوت که از جهت تضمین عادلانه بودن مالیات، امکان استفاده مؤدی از مقررات ماده (۲۵) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم پیش‌بینی شده است.
ماده (۳۰)	هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده (۲۹)، طبق مقررات مربوط، نسبت به موضوع اختلاف رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود. این رأی قطعی و لازم‌الاجرا است و در سایر مراجع مالیاتی قابل اعتراض نخواهد بود.	رسیدگی به تخلفات مالیاتی مأموران اجرای این قانون به‌جز موارد مذکور در این قانون، تابع مقررات قانون مالیات‌های مستقیم خواهد بود.
دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۳۱) لایحه است.		
ماده (۳۱)	رسیدگی به تخلفات مالیاتی مأموران اجرای این قانون و مؤدیان مالیاتی به‌جز موارد مذکور در این قانون، تابع مقررات قانون مالیات‌های مستقیم خواهد بود.	مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند از دفاتر، صورتحساب‌ها و سایر فرم‌های مربوط، ماشین‌های صندوق و یا سایر وسایل و روش‌های نگهداری حساب که واجد ویژگی‌های معین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد، استفاده نمایند. مدارک مذکور باید تا مدت پنج سال بعد از سال مالی مربوط توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.
دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۳۲) لایحه است با این تفاوت که مدت نگهداری مدارک به جای ده سال به پنج سال کاهش یافته است.		

فصل ششم - سایر مقررات

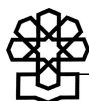
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
ماده (۳۲)	مؤدیان مشمول مالیات موضوع این قانون مکلفند از دفاتر، صورتحساب‌ها و سایر فرم‌های مربوط، ماشین‌های صندوق و یا سایر وسایل و روش‌های نگهداری حساب که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین می‌کند، استفاده نمایند. مدارک مذکور باید تا مدت ده سال بعد از سال مالی مربوط	در مواردی که اسناد و مدارک مربوط به تشخیص مالیات موضوع این قانون نزد اشخاص ثالث باشد، اشخاص مزبور مکلفند با درخواست کتبی مأموران اجرای این قانون اسناد و مدارک و هرگونه اطلاعات مورد درخواست را ارائه دهند

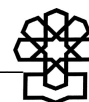
ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	توسط مؤدیان نگهداری و در صورت مراجعه مأموران مالیاتی به آنان ارائه شود.	
دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۳۳) لایحه است ولی نسبت به آن از نظر قواعد تدوین قانون کامل تر می باشد.		
ماده (۳۳)	در مواردی که اسناد و مدارک مربوط به عرضه کالا و خدمت مؤدیان نزد اشخاص ثالث باشد، اشخاص مزبور مکلفند با درخواست کتبی مأموران اجرای این قانون اسناد و مدارک مربوط و هرگونه اطلاعات لازم را ارائه دهند.	در صورتی که بر اثر استتکاف از اجرای حکم موضوع ماده (۳۲) این قانون، زیانی متوجه دولت شود، اشخاص مستتکف محکوم به جبران زیان وارده به دولت خواهند بود. مرجع احراز استتکاف و تعیین زیان وارده به دولت، مراجع قضائی هستند که با اعلام و پیگیری سازمان امور مالیاتی کشور، خارج از نوبت رسیدگی خواهند نمود.
دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۳۴) لایحه می باشد.		
ماده (۳۴)	در صورتی که بر اثر استتکاف اشخاص ثالث از ارائه اسناد و مدارک مورد درخواست مأموران اجرای این قانون زیانی متوجه دولت شود اشخاص مستتکف محکوم به جبران زیان وارده به دولت خواهند بود. مرجع احراز استتکاف و تعیین زیان وارده به دولت مراجع صالحه قضائی است که با اعلام و پیگیری سازمان امور مالیاتی کشور، خارج از نوبت رسیدگی خواهند نمود.	مأموران اجرای این قانون باید اطلاعاتی را که از اظهارنامه های مالیاتی و یا ضمن رسیدگی به امور مالیاتی مؤدیان به دست می آورند محرمانه تلقی و از افشای آن ها جز نزد مراجع تشخیص مالیات، مؤدی ذی ربط و یا براساس حکم قضائی خودداری نمایند و در صورت افشا طبق قانون مجازات اسلامی مجازات خواهند شد
دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع همان حکم ماده (۳۶) لایحه می باشد.		
ماده (۳۵)	سازمان امور مالیاتی کشور مجاز است در موارد مقتضی وصول و ایصال مالیات برخی مؤدیان موضوع این قانون را به اشخاص ثالث که مسئول یا واسطه دریافت و پرداخت وجه بین مؤدیان و دیگران هستند، محول نماید. در این گونه موارد با اعلام مراجع مالیاتی اشخاص مزبور مکلف خواهند بود موقع پرداخت یا تخصیص، مالیات متعلق را کسر و یا اخذ و ظرف ده روز از تاریخ پرداخت یا تخصیص به حساب مالیاتی مربوط واریز و رسید آن را	به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می شود یک درصد از جوهی که بابت مالیات و جرائم موضوع این قانون وصول می نماید، در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده و به عنوان تشویق کارکنان و کسانی که در امر وصول مالیات موضوع این قانون فعالیت مؤثری داشته یا می دارند خرج نماید. جوه پرداختی به استناد این ماده به عنوان پاداش وصولی از شمول مالیات و کلیه مقررات مغایر مستثناست.

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	به مؤدی تسلیم نمایند.	
دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع جایگزین ماده (۳۷) لایحه می‌باشد ولی نسبت به آن جامع‌تر و کامل‌تر است و نیم درصد مذکور در ماده (۳۷) لایحه به یک درصد افزایش یافته است. ضمناً ماده (۳۵) لایحه به لحاظ مشکلات اجرایی که در عمل ممکن است ایجاد شود، به طور کلی حذف شده است.		
ماده (۳۶)	مأموران اجرای این قانون باید اطلاعاتی را که از اظهارنامه‌های مالیاتی و یا ضمن رسیدگی به امور مالیاتی مؤدیان به دست می‌آورند محرمانه تلقی و از افشای آن‌ها جز در امر تشخیص مالیات خودداری نمایند و در صورت افشا طبق مقررات مربوط مجازات خواهند شد.	سازمان امور مالیاتی کشور موظف است طرح لازم برای توسعه، تجهیز، آموزش و تربیت کارکنان مالیاتی، آموزش و ترویج فرهنگ مالیاتی از طریق رسانه‌ها و سازوکارهای مناسب در سطح کشور در طول یک دوره زمانی حداکثر پنجساله را تهیه و تنظیم نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است اعتبار مورد نیاز برای اجرای این طرح را در لایحه بودجه سالانه کل کشور منظور نماید.
دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع جایگزین ماده (۳۸) لایحه شده و مشابه همان ماده است.		
ماده (۳۷)	معادل نیم درصد از جوهی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور بابت مالیات و جرائم موضوع این قانون وصول می‌گردد به‌عنوان درآمد اختصاصی سازمان مذکور موضوع ماده (۱۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ محسوب می‌شود. اعتبار اختصاصی از محل درآمد یاد شده که سالانه در قانون بودجه کل کشور منظور می‌شود، در مورد تشویق کارکنان و کسانی که در امر وصول مالیات فعالیت مؤثری می‌بذول می‌دارند، مصرف می‌شود. وجوه پرداختی به استناد این ماده از شمول کلیه مقررات مغایر مستثناست.	مدیران اشخاص حقوقی که به‌موجب قانون یا اساسنامه، حسب مورد، مسئولیت اداره شخص حقوقی را بر عهده دارند، در صورتی که نسبت به پرداخت مالیات قطعی و ابلاغ شده در دوران تصدی خود اقدام ننموده باشند، منفرداً یا مجتمعاً نسبت به پرداخت بدهی مزبور با شخص حقوقی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.
دلایل پیشنهادی: این ماده مشابه ماده (۳۹) لایحه است.		
ماده (۳۸)	سازمان امور مالیاتی کشور موظف است طرح لازم برای توسعه، تجهیز، آموزش و تربیت کارمندان مالیاتی، آموزش و ترویج فرهنگ مالیاتی از طریق رسانه‌ها و سازوکارهای مناسب در سطح کشور در طول یک دوره زمانی حداکثر پنجساله را تهیه و تنظیم نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی	اظهارنامه‌هایی که در موعد مقرر قانونی تسلیم می‌شود باید ظرف شش ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم مورد رسیدگی قرار گیرد، هرگاه ظرف مدت مذکور برگ مطالبه مالیات صادر نشود و یا تا سه ماه پس از انقضای شش ماه مزبور برگ مطالبه مالیات به مؤدی ابلاغ نگردد، اظهارنامه مؤدی قطعی تلقی خواهد شد. هرگاه

ماده	متن لایحه	متن مصوبات
	کشور مکلف است به پیشنهاد سازمان یاد شده اعتبار لازم برای اجرای طرح را سالانه در لایحه بودجه کل کشور منظور نماید.	پس از قطعی شدن اظهارنامه مالیاتی یا بعد از رسیدگی و صدور و ابلاغ برگ مطالبه اعم از این که به قطعیت رسیده یا نرسیده باشد، معلوم شود مؤدی فعالیت‌های کتمان شده‌ای داشته و مالیات متعلق به آن نیز مطالبه نشده است، فقط مالیات آن فعالیت‌ها با رعایت تبصره این ماده قابل مطالبه خواهد بود. تبصره - نسبت به مؤدیان مالیات موضوع این قانون که در موعد مقرر از تسلیم اظهارنامه خودداری نموده‌اند مرور زمان مالیاتی دو سال از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه دوره مربوطه می‌باشد و پس از گذشتن دو سال مذکور مالیات متعلق قابل مطالبه نخواهد بود، مگر این که ظرف این مدت مالیات متعلقه تعیین و برگ مطالبه مالیات صادر و حداکثر ظرف سه ماه پس از انقضای دو سال مذکور برگ مطالبه صادره به مؤدی ابلاغ شود.
	<p>دلایل پیشنهادی: این ماده متضمن احکام خاصی در مورد موعد رسیدگی به اظهارنامه‌هایی است که در موعد مقرر تسلیم می‌شوند و در لایحه دولت پیش‌بینی خاصی در مورد آن وجود نداشته و از طرفی به موجب تبصره ماده (۳۸) مصوب برای تضمین اجرای به موقع قانون و تعیین و تشخیص به موقع مالیات و رعایت این مطلب که مطالبه مالیات تعویق نیفتد و به مدت‌های طولانی بعدی محول نشود، می‌باشد. همچنین در این ماده برای مطالبه مالیات از مؤدیانی که از تسلیم اظهارنامه خودداری می‌کنند نیز مهلت تعیین شده است تا موجب تعلل و سهل‌انگاری مأمورین مالیاتی نشود.</p>	
ماده (۳۹)	مدیرعامل و سایر مدیران مسئول اشخاص حقوقی مجتمعاً یا منفرداً نسبت به پرداخت بدهی مالیاتی قطعی شده اشخاص حقوقی موضوع این قانون که مربوط به دوران تصدی مدیریت آنان باشد با شخص حقوقی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.	مقررات مربوط به فصول هشتم و نهم باب چهارم و هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی قانون مالیات‌های مستقیم، در مورد مالیات موضوع این قانون نیز جاری است.
	<p>دلایل پیشنهادی: این ماده در واقع جایگزین ماده (۴۰) لایحه می‌باشد با این تفاوت که نسبت به آن کامل‌تر و جامع‌تر می‌باشد.</p>	
ماده (۴۰)	مقررات مربوط به نحوه «وصول مالیات» و «ابلاغ اوراق مالیاتی» مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم، در مورد مالیات موضوع این قانون نیز جاری است.	از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون: بند «ه» ماده (۳) و بندهای «الف»، «ج»، «د» و «ه» ماده (۴) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

متن مصوبات	متن لایحه	ماده
<p>فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ و اصلاحیه بعدی آن لغو می‌شود و سایر احکام قانون مذکور به قوت خود باقی است و سایر قوانین خاص و عام مغایر با این قانون ملغی می‌گردد.</p> <p>تبصره «۱» - مواردی که مشمول مالیات و عوارض موضوع قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ می‌باشد، به استثنای کالاهای وارداتی موضوع ماده (۲) قانون مزبور، مشمول مالیات موضوع این قانون نخواهد بود.</p> <p>تبصره «۲» - معادل ۲۰ درصد از درآمد مالیات بر ارزش افزوده که در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود در حدود وصولی درآمد مذکور در حساب مخصوصی در خزانه‌داری کل کشور متمرکز خواهد شد تا براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد همه ماهه بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور توزیع شود.</p> <p>تبصره «۳» - معادل ۲۰ درصد از درآمد مالیات بر ارزش افزوده وصولی هر استان که در قوانین بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی می‌شود به سرجمع اعتبارات استان اضافه خواهد شد.</p>		
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۴۱) لایحه شده است ولی نسبت به آن تکمیل و اصلاح شده و تکلیف بقاء و لغو مالیات‌های مقرر در قانون تجمیع عوارض با اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده کاملاً روشن شده است. تبصره‌های ۲ و ۳ نیز در مورد تخصیص قسمتی از مالیات به شهرداری‌ها و اعتبارات استانی می‌باشد.</p>		

متن مصوبات	متن لایحه	ماده
<p>تاریخ اجرای این قانون یک سال پس از انقضای سال تصویب آن می‌باشد. سازمان امور مالیاتی و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند در این فاصله آیین‌نامه و دستورالعمل‌های اجرائی این قانون را تهیه و به تصویب مراجع ذی‌ربط برسانند. همچنین سایر عوامل و شرایط لازم برای اجرای این قانون را با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور فراهم نماید.</p> <p>تبصره - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سایر دستگاه‌های اجرائی که در این قانون تکالیفی برای آن‌ها تعیین شده است، مکلف به اجرای دقیق آن‌ها می‌باشند.</p>	<p>از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر ملغی و همچنین برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها و ارائه‌دهندگان خدمات ممنوع می‌باشد و کلیه قوانین و مقررات مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیرمستقیم که بر تولید و واردات کالاها و ارائه خدمات برقرار شده لغو می‌شود.</p> <p>موارد زیر از شمول حکم این ماده مستثنا می‌باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. مالیات خودروهای وارداتی، ۲. مالیات نقل و انتقال خودروها و شناورها، ۳. حقوق گمرکی، سود بازرگانی.	<p>ماده (۴۱)</p>
<p>دلایل پیشنهادی: این ماده جایگزین ماده (۴۲) لایحه شده است و نسبت به آن کامل‌تر بوده و تاریخ اجرای قانون و تکلیف سازمان امور مالیاتی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و سایر دستگاه‌ها در اجرای صحیح قانون کاملاً مشخص شده است.</p>		
	<p>تاریخ اجرای این قانون از اول فروردین ماه سال ۱۳۸۴ است.</p>	<p>ماده (۴۲)</p>

شماره مسلسل: ۷۸۲۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه مالیات بر ارزش افزوده» گزارش (۲)
(ویرایش اول)

Report Title: Value Added Tax Bill

نام دفتر: مطالعات اقتصادی

تهیه و تدوین: اسداله جلال آبادی - فاطمه عزیزخانی

ناظر علمی: سیدمحمدرضا سید نورانی

متقاضی: کمیسیون اقتصادی

ویراستار: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها:

۱. مالیات بر ارزش افزوده (Value added Tax)

۲. عرضه کالا (Commodity Supply)

۳. مؤدی مالیاتی (Taxpayer)

منابع و مآخذ تهیه گزارش:

۱. لایحه مالیات بر ارزش افزوده

۲. اظهارنظر کارشناسان و صاحب‌نظران